

DRIFTSTILPASNING, SKOLE

Kommunestyret

19.mars 2015

Inger Randi Islandsmoen

Kleven

BAKGRUNN FOR DRIFTSTILPASNINGSPROSESSEN

- Synkende elevtall -> reduserte statlige overføringer og reduserte skatteinntekter
- 14.01.2014: «Analyse av ressursbruken i SAK», KS konsulent. Utvidet formannskap og adm.
- Kostnadsdrivere:
 - Antall elever i gruppene, lærertetthet pr. elev
 - Skolestruktur/antall skoler/gjennomsnittlig skolestørrelse.
 - Høye kostnader pr. elev, reduserte statlige overføringer på grunn av nedgang i elevtallet.

ET LITE HISTORISK TILBAKEBLIKK

- Kommunestyret 24.10.91: «Endra skolestruktur i Sør- Aurdal»
- Bakgrunn: *Talet på elevar i grunnskulen er redusert, og oversyn over fødselstal syner at det kan bli ytterlegare reduksjon dei næraste åra.*
- Notat fra drøftingsmøte i kretsene: *Oppsummeringa syner at dei fleste frammøtte i kretsane i hovudsak ikkje ønskjer endringar i eksisterande skolemønster.*

HISTORIKK FORTS.

■ Kommunestyret 24.09.2009:

- 6 alternativ utredet->Vedtak: *Elever fra Reinli skule overføres til Bagn skule fra høsten 2010. Ungdomstrinnet 8-10 overføres SAUS fra høsten 2010. Endelig vedtak med de nødvendige planer og dokumentasjoner legges ut på høring til berørte parter.*

HISTORIKK FORTS.

- **Kommunestyret 18.02.2010: Elever fra Reinli skule overføres til Bagn, ellers ingen endringer.**

HISTORIKK FORTS.

- Kommunestyret 19.06.2014: 7 alternativ utredet-> *Det tas sikte på en sentralskolemodell der alternativene ved eksisterende skoleanlegg ved Begnadalen og Bagn vurderes opp mot en sentralskole midt i kommunen.*
- *Kommunestyret 19.03.2015:*

VALDRES KOMMUNEREVISJON, 2006

Færre skoler vil kunne gi kvalitetsgevinster i form av større fagmiljøer, mer lik lærertetthet ved kommunens skoler, større elevmiljø, mulighet for å utnytte spesialutstyr og -ressurser bedre og skape attraktive arbeidsplasser for lærerne.

Fastsetter man en fremtidig skolestruktur og kanaliserer vedlikeholds- og investeringsressursene til de byggene man ønsker å benytte i fremtiden kan man oppnå innsparinger. Færre skoler og større klasser vil kunne gi lavere drifts- og vedlikeholdsutgifter og innsparinger i form av lavere lærertetthet. Videre vil det bli færre skolebygg å oppgradere iht. stadige endringer i rammebetingelsene.

VALDRES KOMMUNEREVISJON FORTS.

Som foregående, men alle ungdomsskoleelevene går i Bagn.

På ungdomsskolen i Bagn har man plass til to "klasser" for hvert årskull og skulle således ha plass til alle kommunens ungdomsskoleelever i dag. Det bør vurderes om større fagligmiljøer for både elever og lærere kan være verdt en så vidt lang busstur. Det må vurderes om det er plass til alle barneskoleelevene fra Begnadalen i Hedalen dersom ungdomsskoleeleven flyttes, eller om det må til en mindre utbygging/omdisponering der.

J THARALDSEN PROSESSUTVIKLING, RAPPORT FRA ANALYSEFASEN 2008

FAU ved skolene i Sør-Aurdal har i brev til kommunen datert 29.04.08. tatt opp en del forhold knyttet til driftstilpassing og skolekvalitet. De skriver blant annet at reduksjon av driftsutgiftene må gjøres uten at det går ut over kvaliteten på undervisningstilbudet. De peker videre på betydningen av fagutdannede lærere i alle fag, at små grupper gir den enkelte eleven begrenset mulighet til å finne venner med felles interesser og engasjement. De uttrykker at fulldelte skoler gir bedre mulighet for individuelt tilpasset opplæring innenfor det enkelte trinn, og at undervisningstilbudet er mindre sårbart ved sykefravær.

STRUKTUR, TENESTENIVÅ OG KVALITET FOR SKULE,
BARNEHAGE OG SFO –
DRIFTSTILPASSING 2008–2011

ANSVARLIG FOR RAPPORTEN: OPPVEKSTGRUPPA I SØR-AURDAL,
AGENDA UTVIKLING OG UTREDNING AS, ANSVARLIG KONSULENT OLAV
BEFRING.

(OPPVEKSTGRUPPA: POLITIKERE, ANSATTE I SKOLEN, TILLITSVALGTE OG
REPR. FOR FORELDRENE)

- Gruppa gjer her merksam på at vi ikkje finn det tilrådeleg å halde fram med dagens skule-, barnehage- og SFO-struktur, og at kommunen ikkje pr. i dag har den økonomiske ryggraden til å gjennom-føre eit sentralskuleprosjekt.
- Utfordringa i Sør-Aurdal ligg i at klassane og skulane vert for små til at ein får den nødvendige kontinuiteten i opplæringa, for eksempel ved eventuell sjukdom og bruk av vikarar. Vi tenkjer her særleg på skulane i Reinli og Begnadalen. Vi har og fått innspel frå tilsette i skulen som opplever det som særst utfordrande å skulle undervise fleire klassetrinn samstundes, og med fleire ulike lærebøker i klasserommet på ein gong. "Vi fyk som strikkballar mellom pultane" var ein av kommentarane på det opne møtet den 29.10.2008. Det er og grunn til å stille spørsmål ved om så små faglege miljø som desse to skulane har, kan kunne seiast å vere tilstrekkeleg utviklande for dei tilsette på sikt.

HVA ER TATT MED I VURDERINGEN FOR FORSLAG TIL VEDTAK?

- Kostra-analyse 2012, Sør- Aurdal kommune, publisering pr. 17.juni 2013. Utarbeidet av KS-konsulent.
- Analyse av ressursbruken i Sør- Aurdal kommune, utvidet formannskap 14.01.2014. KS-konsulent.
- Rapport laget av intern prosjektgruppe for skole, 23.05.2014
- Alternativ skolestruktur. Bemanning og kvalitet, publisering 31.mai 2014. KS-konsulent
- Driftstilpasning, skole. Utarbeidet av intern arbeidsgruppe. 22.12.2014.
- 23 høringsinnspill.
- Vurderingen av barnets beste.
- Hva er, på lang sikt, det beste for Sør- Aurdal kommune?
- Kommunens samlede økonomi

BARNETS BESTE

- Økonomi, logistikk for foreldre, tilflytting/fracflytting, arbeidskraft til næringslivet, levende bygder osv. Alt dette er selvfølgelig viktig, men det viktigste er at vi har en så god skole som mulig for elevene.
- *Administrasjonen finner støtte for denne vinklingen i Kommunepanens samfunnsdel, egengodkjent av kommunestyret 19.juni 2008:*

Skoler og klasser må være så store at det faglige miljøet blir utviklet og elevene kan lære sammen med andre på lik linje. Hensynet til sosialt og pedagogisk miljø for elevene skal være overordnet andre hensyn.

HVA ER VURDERT OPP I MOT BARNETS BESTE?

1. Pedagogisk miljø
2. Barnas alder
3. Klassesammensetning, nivådeling og størrelse på skolen
4. Psykososialt miljø, mulighet for å kunne velge seg venner
5. Barnes rett til tid og mulighet for fritidsaktiviteter
6. Opprettholdelse av kulturell identitet
7. Lærernes muligheter til å gi alle elever tilpasset undervisning
8. Spesialpedagogisk hjelp og organisering av tilbud
9. Reisetid, fra elevene går ut hjemme og til skolen
10. Standard på vei og buss
11. Uteområdet

1) PEDAGOGISK MILJØ

- Større enheter-> samle kommunens pedagogiske kompetanse-> en styrke for det pedagogiske miljøet.
- Samle spesialpedagogisk kompetanse: komme flere til gode.
- Drive skoleutvikling; en kollektiv utvikling på skolen. Vi ser også viktigheten av den uformelle daglige samhandlingen
- Minste skolene: ikke ressurser eller tid. Sårbart ved fravær, mindre adm.ress.

2) BARNAS ALDER:

- Det er for mange elever en stor overgang fra å gå på en liten skole til å starte på en større skole. Prosessen i forkant er helt avgjørende.
- **Barnerepresentanten:** *For elever og foreldre kan det oppleves dramatisk å miste nærskolen sin. Tanken på å skulle flyttes til en ukjent skole, hvor mye vil være nytt, kan være en stor utfordring.*

Det er viktig å skape mest mulig trygghet og forutsigbarhet i en slik situasjon. Sammenslåing og sosialisering prosess må derfor planlegges på en grundig og faglig forsvarlig måte.

Erfaringsmessig tilpasser barn seg relativt raskt nye rammebetingelser, og barnerepresentanten har tillit til at skolene vil klare denne jobben. Et godt samarbeid med foreldrene vil også være viktig i denne prosessen. Foreldrenes holdninger og bidrag vil være av avgjørende betydning i det videre arbeidet.

- **Samarbeid mellom elevene i forkant.** Vi har gode erfaringer fra sammenslåingen Reinli/Bagn.

3) KLASSESAMMENSETNING, NIVÅDELING OG STØRRELSE PÅ SKOLEN

- **For** lavt elevtall -> mangfoldet ikke er til stede.
- Det kan være vanskelig å ikke være «som alle andre» på en liten skole.
- Høyere elevtall gir oss en fleksibilitet til å kunne dele opp elevene i grupper. Temagrupper.

4) PSYKOSOSIALT MILJØ, MULIGHETEN FOR Å KUNNE VELGE VENNER.

- På en mindre skole kan det være vanskeligere å finne gode venner. Et lavt elevtall vil medføre at barn/unge har færre å velge i.
- Vi har i enkelttilfeller gjennomført skolebytte med bakgrunn i blant annet dette.
- Vanskelig å sammenligne resultater på elevundersøkelsen da et lavt elevtall medfører et feil bilde i statistikken vi har tilgjengelig. Har vi en elevgruppe på 5 elever vil én elev utgjøre 20% av elevmassen.

5) BARNES RETT TIL TID OG MULIGHET FOR FRITIDSAKTIVITETER.

- Det er vanskelig, på et generelt grunnlag, å si hvor mye tid et barn må ha for å ha denne muligheten.
- Vi har allerede ulikheter i dagens struktur: noen foreldre er avhengige av at barnet er på SFO til kl. 16.30, mens andre barn har muligheten til å gå hjem fra skolen kl. 13.35.
- Administrasjonen har ikke lagt inn noen forutsetninger forbundet med lokaliseringen av barn og unges fritidsaktiviteter.

6) OPPRETTTHOLDELSE AV KULTURELL IDENTITET.

- Dette punktet er i all hovedsak for å ivareta minoritetsspråklige elever. I SAK skjer bosetting av flyktninger i Bagn sentrum.

7) LÆRERENS MULIGHET TIL Å GI ALLE ELEVER TILPASSET UNDERVISNING.

- I Sør- Aurdal har vi, ved alle skolene, forholdsvis få elever i gruppene. I tillegg bruker vi mye ressurser på spesialundervisning, noe som også kommer de andre elevene i gruppen til gode. Større kommuner: 28-30 elever i gruppen med én lærer.
- Det er dessverre ingen automatikk i at grupper med lavt elevtall medfører en bedre tilpasset undervisning for enkelteleven, og videre en forebygging av behovet for spesialundervisning.
- GSI-tallene for kommunen viser at vi til tross for små grupper har en økning i antall enkeltvedtak.

8) SPESIALPEDAGOGISK HJELP OG ORGANISERING AV TILBUDET.

- Større elevgrupper gir oss et bedre utgangspunkt i forbindelse med organiseringen av spesialundervisningen; en bedre utnyttelse av ressursene.
- Hjelp eleven(e) inne sammen med klassen. Større grupper -> flere elever i den samme gruppen som kan hjelpes inne i klassen.
- Mange av elevene våre har en sakkyndig vurdering som anbefaler hjelp i liten gruppe. Ved en større skole ligger det bedre til rette for å kunne hjelpe elevene i en liten gruppe, ved at det sannsynligvis er flere elever som trenger hjelp og støtte til det samme.

9) REISETID, FRA ELEVENE GÅR UT HJEMME OG TIL SKOLEN

Ved praktiseringen av grunnskoleloven har Kirke- og undervisningsdepartementet anbefalt følgende når det gjelder "akseptabel" tid underveis (reisetid + gangtid + ventetid én vei):

For 1.-3. klasse: inntil 45 minutter

For 4.-6. klasse: inntil 60 minutter

For 7.-9. klasse: inntil 75 minutter

Dette heftet er nå trukket tilbake. Barneombudet mener det er grunn til å stille spørsmål ved om anbefalinga var i overkant av hva som er det beste for barnet. Reisetid som overstig det som i sin tid ble anbefalt, vil etter vår mening være i strid med hva som er det beste for barnet. Særlig gjeld det for de yngste elevene og funksjonshemmede elever.»

SKOLESKYSS FOR ELEVER FRA BEGNADALEN

Hvordan er det i dag?

- De som i dag har den lengste kjøretiden til skolen bor lengst nord på østsida. De har avreise kl.07.10 og ankomst skolen 07.50. Det vil si 40 minutter.

Hvordan kan det organiseres:

- En buss går fra Høneren kl. 07.40 (45). Denne bussen tar med seg elever hele veien oppover til Bagn.
- En buss fra Jenserud, eller bussholdeplassen ut mot Jenserud, kl. 07.40 (45). Denne bussen tar med seg elever oppover østsida fram til Fønhusbrua, og kjører videre direkte til Bagn.
- Bagn: 08.25
- Elevene fra Begnadalen skole vil slik få 45 (40) minutter kjøretid. Det vil bli de som bor lengst sør som nå får den lengste kjøretida til skolen.
- En endring vil i tillegg medføre kortere kjøretid for ungdomskoleelevene fra Begnadalen (opp til 1 t i dag)

INNSPILL TIL SKOLESKYSS FRA OPPLANDSTRAFIKK

- Jurist: det er ikke eksempler på andre kommuner i Oppland som legger opp til en kjøretid over 1 time en vei.
- Det er selvfølgelig ikke Opplandstrafikk som legger premissene for kommunens skolestruktur, men han ville ikke anbefale kommunen å gå for en løsning der elever får min. 1 time og 10 minutter kjøretid en vei. Rutetabellen viser: Storrustemoen-HEBU: 14/17 min. HEBU-Bagn: 50 min = 1 time og 4/7min (34 min (Nes) + 50 min = 1 time og 24 min)
- Bussrute: Ålsi-Nerby: 12 min. Nerby-Bagn: 43 min. 55 min
- 12 min + 50 min = 1 time og 2 min

10) STANDARD PÅ VEI OG BUSS.

- Veistrekningen Bagn/Begnadalen har høy standard.
- Veistandarden Stavedalen/Bagn og Hedalen/Begnadalen er lavere. Begge strekningene er bratte og svingete.

11) STANDARDEN PÅ BYGG

- Det er brukt ressurser på en oppgradering av alle skolebygg i forbindelse med EPC-prosjektet. I tillegg har Hedalen skoles venner lagt ned mange dugnadstimer for å vedlikeholde og oppgradere HEBU.
- Gjennomgang av byggene i tilknytning til utarbeidelsen av kommunens vedlikeholdsplan.
- Tilstandsrapport for Bagn skule utarbeidet av eksternt firma.
- Alle skolebyggene har behov for en oppgradering, spesielt sett opp i mot kravet til universell utforming.

12) UTEOMRÅDET.

- Bagn: her er uteområdet tenkt i sammenheng med eksisterende uteområde og utbyggingen av Fossvangområdet. Skolen vil få tilgang til et flott og variert område, men kort avstand til fotballbane, aktivitetsløype, skøytebane, volleyballbane, idrettshall og svømmehall. Bagn IL har gitt uttrykk for at de ønsker å videreutvikle Fossvangområdet uavhengig av vedtak 19.mars.
- Garthus: ingen konkrete planer, men alt må bygges opp fra grunnen av. Bagn IL er ikke interessert i å bidra med utbygging av dette området.
- Begnadalen: her er det en utfordring forbundet med areal.

1.DET OPPRETTES INGEN SENTRALSKOLE I SØR- AURDAL. SENTRALSKOLETANKEN FORKASTES MED BAKGRUNN I REISEAVSTANDER OG ØKONOMI.

- Størst innsparingspotensiale: Sentralskole på Bagn.
- «Akseptabel reisetid»: Sentralskole i Garthus.
- Kommunens geografi gir oss utfordringer sett opp i mot «akseptabel tid» elevene må bruke for å komme seg til skolen for sentralskolealternativet på Bagn og i Begnadalen, dersom man skal følge Barneombudets anbefalinger. Det er kun sentralskolealternativet i Garthus som vil gi alle elever en «akseptabel reisetid».
- Kommunens økonomi tillater ikke de investeringene det er behov for i Garthusalternativet.

2. HEDALEN BARNE- OG UNGDOMSSKOLE FORTSETTER SOM I DAG, MEN DET SKAL TAS EN GJENNOMGANG AV RESSURSBRUKEN VED SKOLEN SLIK AT KOSTNADER PR. ELEV REDUSERES. DER DET ER FORSVARLIG SKAL ANTALL ELEVER PR. GRUPPE ØKES; EN MER UTSTRAKT BRUK AV FÅDELT UNDERVISNING.

- Nedgang i elevtall medfører en mer utstrakt bruk av fådelt undervisning.
- Det er ikke behov for å sette inn ekstra ressurser til styrking i basisfag når elevgruppene består av få elever og det i tillegg er inne ressurser til spesialundervisning.

OPPRETTHOLDELSE AV UNGDOMSTRINNET SKAL FORTLØPENDE VURDERES OPP I MOT:

A) ELEVENES PSYKOSOSIALE ARBEIDSMILJØ

B) SKOLENS FAGLIGE KOMPETANSE

C) FORSVARLIG ELEVTALL

- A) Muligheten for å kunne velge venner.
- B) En nedgang i elevtallet vil medføre en nedgang i antall årsverk for det pedagogiske personalet. Vil vi få lærere med godkjent utdanning til disse stillingene? Hvilke utviklingsmuligheter vil vi få i et fagmiljø bestående av så få personer? Skoleutvikling? Sårbarhet?
- C) Regjeringen har lagt fram et forslag om at private skoler som skal ha rett på statlig støtte må ha et elevtall på minst 30 elever over en treårsperiode. Dagens krav er 15 elever.

3. DET GIS KLARSIGNAL TIL Å OPPRETTE EN SAMARBEIDSAVTALE MED RINGERIKE DER MÅLET ER Å ØKE ELEVGRUNNLAGET I HEDALEN.

- Dersom det skal lages en felles skolekrets, er dette et omfattende og tidkrevende arbeid.
- Gjesteelevavtale?
- Målet er å øke elevtallet ved ungdomstrinnet i Hedalen.

4. BEGNADALEN SKOLE LEGGES NED FRA HØSTEN 2018, OG ELEVENE OVERFØRES TIL BAGN SKULE. BAGN SKULE BYTTER NAVN TIL SØR- AURDAL BARNESKOLE. DET GJENNFØRES IKKE MIDLERTIDIGE ENDRINGER I PÅVENTE AV DENNE STRUKTURENDRINGEN.

Begnadalen skole er en liten skole med få elever og få ansatte. Dette kan være utfordrende sett opp i mot:

- Elevenes psykososiale miljø: å kunne velge venner
- Det faglige miljøet: få ansatte gir en økt arbeidsbelastning; oppgaver og funksjoner må fordeles på færre. Ved at skolen er tredelt har lærerne grupper med elever der vi ser store faglige variasjoner.
- Fravær: få ansatte gjør skolen sårbar overfor fravær. Fravær dekkes i stor grad opp av rektor, og det blir slik liten tid til ledelse. Fravær medfører at skolens personale må prioritere daglig drift; det er ikke rom for å prioritere utviklingsarbeid. Kan medføre mangel på kontinuitet.
- Hvor enkelt vil det bli å få søkere med god faglig kompetanse til et så lite fagmiljø?

4. FORTS.

- Sammenslåingen av Reinli skule og Bagn skule har gitt oss en del erfaringer. Vi ser i ettertid at vi hadde stor fokus på elevgruppene, men at vi samtidig hadde for liten fokus på de ansatte. En sammenslåing av skoler medfører at en helt ny skole må bygges opp; en ny kultur. Dette er IKKE å ta «det beste fra de to skolene», men å i fellesskap utvikle en god kultur. Et navnebytte understreker denne tankegangen.
- Midlertidige løsninger vil være en belastning for elevene. Dette er ikke ønskelig.
- **Administrasjonen mener at dette forslaget er for å kunne gi elevene fra Begnadalen et bedre tilbud på lang sikt. (Jf. Kommunedelplanens samfunnsdel) Et større sosialt miljø og et mer «robust» fagmiljø. Nærhet til Fossvangområdet.**

4.FORTS.

- Høsten 2017: ut i fra fødselstall, det tas forbehold om fødte mars-desember 2015, vil Begnadalen barnehage bestå av 5 barn.
- På lang sikt mener vi at vi kan redusere driftskostnadene ved en bedre utnyttelse av ressursene. Reduserte utgifter til bygg.

5. DET SKAL TAS EN HELHETLIG VURDERING AV FOSSVANGOMRÅDET FOR Å SIKRE AT BYGNINGSMASSEN UTNYTTES PÅ EN KOSTNADSEFFEKTIV MÅTE SETT OPP I MOT ØKNINGEN I ELEVTALLET PÅ BAGN FRA 2018. I DETTE LIGGER DET OGSÅ EN REVURDERING AV INNHOLDET I VEDTATT SVØMMEHALL/KULTURHUS, SAMT ALTERNATIV FOR TILSAGNET OM KOMMUNALT BIDRAG TIL IDRETTSHALL.

- C-blokka er vedtatt revet og funksjoner må ivaretas i nybygg.
- Kan bygningsmassen utnyttes på en bedre måte sett opp i mot økningen i elevtallet? Kan vi redusere behovet for tilleggsareal ved at det arealet som er planlagt bygd brukes til skolelokaler?
- Kommunen må ivareta sine lovpålagte oppgaver. (Les: kroppssøving). Kan dette ivaretas på en annen måte enn det som er ligger bak tilsagnet om kommunalt bidrag til idrettshall?

6. FORELDRE FRA BEGNADALEN SOM MENER AT DERES BARN FÅR UFORHOLDSMESSIG LANG REISEVEI TIL BAGN, KAN SØKE ADMINISTRASJONEN OM AT DERES BARN FÅR HEDALEN BARNE- OG UNGDOMSSKOLE SOM SIN NÆRSKOLE. BEHANDLINGEN AV SLIKE SAKER ER Å BETRAKTE SOM ET ENKELTVEDTAK, OG DET SKAL I HVER ENKELT SAK TAS HENSYN TIL BARNETS BESTE OG KOMMUNENS SAMLEDE ØKONOMI.

- Dette åpner for at foreldre kan søke om HEBU som sin nærskole dersom de mener at dette gir en mer akseptabel reisetid for deres barn.
- Hver enkelt sak er å betrakte som et enkeltvedtak, og det må i hvert enkelt tilfelle foretas en vurdering sett opp i mot barnets beste og kommunens samlede økonomi.

ADMINISTRASJONEN UTFORMER FORSLAG TIL FORSKRIFT OM SKOLEKRETSGRENSER UT I FRA KOMMUNESTYRETS VEDTAK, OG SENDER FORSKRIFT UT PÅ HØRING TIL INVOLVERTE PARTER. FRIST FOR INNSPILL: 22.MAI. FORSKRIFT BEHANDLES I KOMMUNESTYRET 18.JUNI.

- Endring av kretsgrenser skal ut på høring til involverte parter.

BEKYMRINGER

- Vår mening er at en flytting av elevene fra Begnadalen til Bagn vil være positivt for både elevene fra Begnadalen og elevene som allerede går ved Bagn skule. De ansatte blir en del av et større fagmiljø.
- Hvor lenge er det faglig forsvarlig å beholde ungdomstrinnet i Hedalen? 19/20: 15 elever = ei gruppe, 20/21: 16 elever = ei gruppe. Det faglige miljøet?
- Hva vil skje med elevgrunnet i Hedalen på sikt?
- Elevtallet framover tilsier en tredeling på barnetrinnet. Hva med elevenes psykososiale arbeidsmiljø? Hva med fagmiljøet ved skolen?